

**OŚRODEK DOKUMENTACJI
ZABYTEKÓW W WARSZAWIE**

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTEKÓW
ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

A B C D E F G H I J K L Ł M N O P R S T U V W X Y Z

Nr 1390
LUBUSKIE

1. Obiekt **STILON SA**

116/5

LAGYNO,

BUDYNEK CENTRUM PROMOCJI

2. Czas powstania

po 1940

3. Miejscowość

GORZÓW WIELKOPOLSKI

11. Orientacja 1:200 000, widok ogólny od pn.-zach. neg. nr 1300/875/4; elewacja neg. nr 1300/900/2

4. Adres

ul. Walczaka 25

66-400 Gorzów Wlkp

tel. 095-733 25 51, fax 095-732 50 40

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo lubuskie

gmina/powiat Gorzów Wlkp./Gorzów Wlkp.

pow. miejski

6. Poprzednie nazwy miejscowości

do 1945

LANDSBERG a d. Warthe

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975

województwo zielonogórskie

powiat gorzowski

8. Właściciel i jego adres

Stilon SA Zakłady Włókien Chemicznych

ul. Walczaka 25

66-400 Gorzów Wlkp.

9. Użytkownik i jego adres

j.w. oraz Biuro Wystaw Artystycznych i
Alliance Francaise

10. Rejestr zabytków

Nr

data

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu

Budynek wzniesiono w drugiej, wojennej fazie budowy zakładu, przystosowanego już do produkcji wojennej. Jako jeden z ostatnich. Zapewne prace budowlane zakończono po 1940 roku. Prace budowlane prowadzono w oparciu o nieznany projekt. Wykonawcą była firma Gebrüder Barthknecht, Baugescheft, Dessau Zerbsterstr. i kilku innych lokalnych wykonawców. Służył jako kasyno. 30 stycznia 1945 r. wojska sowieckie zajęły teren zakładu. Władze polskie przejęły budynek w stanie dewastacji, pozbawiony wyposażenia. Odbudowany został w związku z ruchomieniem biura odbudowy zakładu pod koniec lat 40. XX w., użytkowany od lat 50. jako budynek szkolenia wewnętrznego, następnie muzeum przyzakładowego z salą kinową i konferencyjną. Po restrukturyzacji mieści Centrum Promocji Stilon SA, kino DKF, archiwum, sale szkoleniowe, wykładowe i bibliotekę zakładową.

Architektura budynku nawiązuje do popularnego i promowanego w Niemczech lat 30. XX wieku jak i w Europie, nurtu budownictwa modernistycznego, noszącego często nazwę stylu Trzeciej Rzeszy. Monumentalność podkreślają lizeny i narozne ryzalitty. Nowoczesne elewacje, operującym wyłącznie masą muru i bryłą towarzyszy detal architektoniczny zredukowany wyłącznie do lizen otworów okiennych i drzwiowych. Estetykę ograniczono do funkcjonalności, prostoty wykonania i łatwości w utrzymaniu.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze, wyposażenie, instalacje)

Sytuacja: budynek usytuowany ok. 50 m od licu Pomorskiej, przy placu parkingowym, na pd. od budynku marketu TAAK (dawna stołówka), od wsch. przylega do terenu zakładu.

Materiał i konstrukcja: murowane z cegły pełnej cegły ceramicznej na zaprawie cementowej. Ściany zewnętrzne licowane cegłą klinkierowa, spoinowane; wewnętrzne otynkowane tynkami gładkimi, zacieranymi cementowo-wapiennymi, malowanymi współczesnymi farbami.

Stropy: żelbetowe wsparte na ścianach nośnych, stropodachy

Pokrycie dachowa: papa bitumiczna łączona lepikiem na poszyciu z desek

Posadzki: Na korytarzach i w toaletach posadzki typu lastriko i glazura, w pozostałych pomieszczeniach

wykładziny pcv. i drewniane parkiety.

Otwory okienne i drzwiowe: prostokątne o wydłużonych proporcjach, jednakowej wielkości. Okna drewniane skrzynkowe, jedno i dwuskrzydłowe. Drzwi drewniane dwuskrzydłowe, płycinowe przeszkolone z nadświetlem oraz wahadłowe, przeszkłone.

Rzut i bryła: na planie zbliżonym do litery "C", złożona z dwóch połączonych łącznikiem prostopadłych skrzydeł (ryzalitów) z łącznikiem-korytarzem w środku. Fasad od zach. W części środkowej współczesna sala wystawowa, w skrzydłach ryzalitowych sale konferencyjne i kinowe z antresolami. Bryła, prostoadłoscienna, nakryta dwuspadowym dachem płaskim a podcienie pochyłym, jedno, półtora i dwutraktowa z mieszanym korytarzowo-amfiladowym układem komunikacji. jednokondygnacyjowa z antresolami w ryzalitach..

Elewacje: zróżnicowane, symetryczne z równomiernie rozmieszczonymi otworami okennymi we wnękach międzylizenowych - ceglane, licowane klinkierówką, spoinowane. Zachodnia (fasada): siedemnastoosiowa ze skrajnymi ryzalitami (pieciosiowe) i wejściem pośrodku łącznika (siedmioosiowy). Elewacja południowa: siedmioosiowa z lizenami, we wnękach których umieszczono wysokie otwory okienne. Wschodnia: analogiczna do zach. z zabudowaną współcześnie częścią środkową. Północna: analogiczna do pd.

Wnętrza: w wyniku współczesnych modernizacji pozbawione oryginalnego wyposażenia i przebudowane pod potrzeby nowej funkcji. Stolarka okienna i drzwiowa w większości oryginalna.

Instalacje i wyposażenie: elektryczna, co, wodno-kanalizacyjna, telefoniczna, sal kinowa i 2 wystawowe. Na lewacji fasady umieszczono w 1989 r. mosiężną odlewaną tablicę upamiętniającą 50 rocznicę wybuchu II wojny światowej i prace jeńców wojennych w latach 1940-1945.

14. Kubatura 8100 m ³	15. Powierzchnia użytkowa 1357 m ²	16. Przeznaczenie pierwotne kasyno	17. Użytkowanie obecne pom. administracyjne, szkolenowe, sala wystawiennicza, kino i sala narad
18. Prace budowlane i konserwatorskie 1947-1950 odbudowa ze zniszczeń wojennych i dewastacji, adaptacja lata 70. gruntowna modernizacja wnętrza budynku związana ze zmianą funkcji - zabudowano wewnętrzny dziedziniec salą, pierwotnie gimnastyczna, dziś wystawową oraz zaaranżowano wnętrza w stylu "Glerka" - na ścianach drewnopodobne boazerie z płyt i podwieszane stropy, wprowadzono wtórne podziały na antresole Prace te udokumentowane są licznymi dokumentami w dziale inwestycji i technicznym. Karty obiektów i inwentaryzacje budowlane znajdują się w zasobach Archiwum Państwowego i zakładowego Stilonu. Brak prac konserwatorskich		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) fundamenty: niewidoczne ściany zewnętrzne: bardzo dobry ściany wewnętrzne: bardzo dobry stropy: bardzo dobry konstrukcja i pokrycie dachu: bardzo dobry wyposażenie: niezachowane instalacje: sprawne	
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie Zachować stolarkę okienną i drzwiową Zachować charakter elewacji	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

zespół akt ZWCh Stilon w Archiwum Państwowe w Gorzowie Wlkp.

zespół akt I.G. Farbenindustrie w Archiwum Państwowe w Gorzowie Wlkp.

22. Bibliografia

Zakłady Włókien Chemicznych "Chemitex-Stilon" 1951-1976, Gorzów 1976

Zakłady Włókien Chemicznych "Chemitex-Stilon" 1951-1971, Gorzów 1971

pełną bibliografię wyszczególniono w karcie zespołu STILON SA

23. Źródła ikonograficzne i fotograficzne (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

- Założenia do projektu fabryki włókien syntetycznych w Gorzowie, 1950,

w: Archiwum Państwowym w Gorzowie Wlkp. zespół ZWCh Stilon, sygn. nr 198

- Karta informacyjna zabytku przemysłu i techniki, 1995

24. Uwagi różne

25. Opracował: © Program komputerowy karty - Word for Windows - BSiDZT S. Januszewski

tekst mgr Andrzej Wilk 20 listopad 2000 r.

plany, rysunki mgr Andrzej Wilk 20 listopad 2000 r.

zdjęcia fotogr. mgr Andrzej Wilk 20 listopad 2000 r.

miejsce przechowywania negatywów © BSiDZT S. Januszewski

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO !

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

wkładka nr 1 rzut, sytuacja

wkładka nr 2 fotografie

wkładka nr 2 fotografie

1. Miejscowość

GORZÓW Wlkp.

2. Obiekt STILON SA

**BUDYNEK CENTRUM
PROMOCJI**

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

 sytuacja i dokumentacja fotograficzna

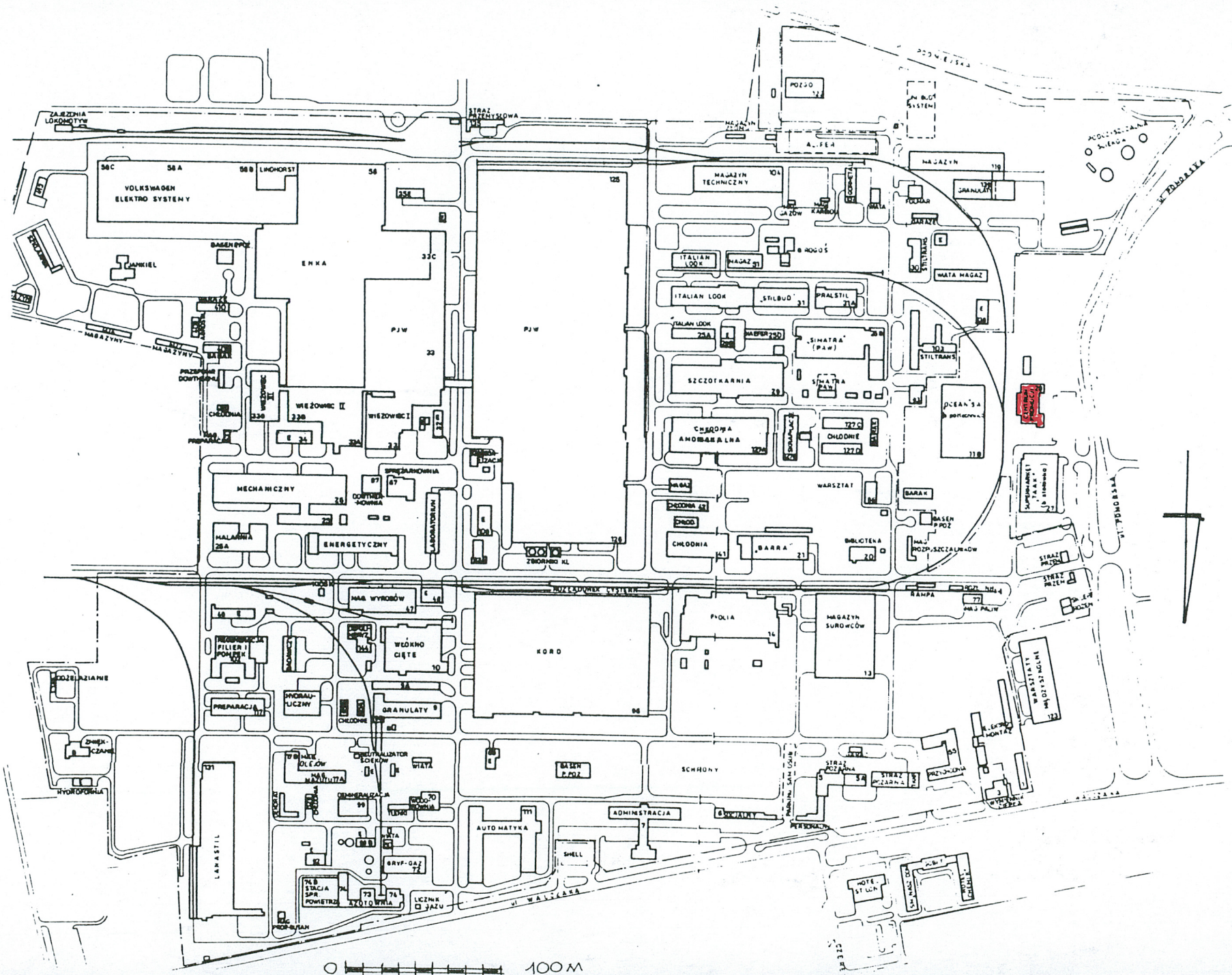
Elewacja pd., widok od pd.-zach neg. nr 1300/863/2

Elewacja pn., widok od pn. neg. nr 1300/903/3

Wkładkę założył: mgr Andrzej Wilk, 20 listopada 2000 r.

Miejsce przechowywania negatywów: BSiDZT S. Januszewski

1. Miejscowość

GORZÓW Wlkp

2. Obiekt STILON SA

**BUDYNEK CENTRUM
PROMOCJI**

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

dokumentacja fotograficzna

Elewacja zach.cz. środkowa fragm. neg. nr 1300/862/6

Tablica pamiatkowa neg. nr 1300/863/4

Elewacja zach.cz. środkowa neg. nr 1300/899/4

Wkładkę założył: mgr Andrzej Wilk, 20 listopada 2000 r.

Miejsce przechowywania negatywów: BSiDZT S. Januszewski

